

FSD3169

Tampere Praksis: Sosiaalityöntekijän ja ohjaajan työparityö perhepalveluissa 2016

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Tampere Praksis: Sosiaalityöntekijän ja ohjaajan työparityö perhepalveluissa 2016 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [tuottaja ja jakaja], 2018.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (31.5.2017).

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD3169. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Tampere Praksis: Tampere Praksis: Sosiaalityöntekijän ja ohjaajan työparityö perhepalveluissa 2016 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2017-05-31). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD3169>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	3
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Haastattelukysymykset	5
B	Esite tutkittaville	9
C	Aineistonäyte	13

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Tampere Praksis: Sosiaalityöntekijän ja ohjaajan työparityö perhepalveluissa 2016

Aineiston nimi englanniksi: FSD3169 Tampere Praksis: Cooperation between Social Counsellor and Social Worker in Family Services

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (31.5.2017).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Tampere Praksis

Juusonen, Ona (Tampereen yliopisto)

Laatunen, Jutta (Tampereen ammattikorkeakoulu)

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Juusonen, Ona (Tampereen yliopisto)

Aineisto luovutettu arkistoon

24.4.2017

Asiasanat

ehkäisevä sosiaalityö; julkiset palvelut; lapset; lapsiperheet; lastensuojelu; organisaatiomuutokset; parityöskentely; perhetyö; sosiaalihuolto; sosiaaliohjaajat; sosiaalipalvelut; sosiaalityö; sosiaalityöntekijät; tiimityö

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: sosiaalipalveluiden käyttö ja saatavuus; sosiaaliturvajärjestelmät

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Tampere Praksis -hankkeen aineistot

Tampere Praksis on Tampereen kaupungin, Tampereen yliopiston (YKY), Tampereen ammattikorkeakoulun sosiaalialan ja sosiaalialan osaamiskeskus Pikassoksen yhteistyöhanke, jossa rakennetaan Tampereen kaupungin sosiaalipalveluihin sijoittuva käytännön, opetuksen ja tutkimuksen yhteistyörakenne ja oppimisympäristö. Hankkeen tavoitteita ovat: työssä oppimisen näkyväksi tekeminen ja mallintaminen, oman työn tutkivan kehittämisen edistäminen, opettajien työelämälähtöisyyden kehittäminen monitoimijaisessa verkostossa sekä sosiaalisen median kokeileminen viestinnässä.

Hankkeen tuottamat aineistot ovat monimuotoisia, esimerkiksi kirjoitusaineistoja ja ryhmäkeskustelulitteraatioita. Aineistoja on kerätty mm. tutkielmiin ja oppimistehtäviin, sekä tutkivien työpajojen yhteydessä.

Sisällön kuvaus

Aineistossa on haastateltu Tampereen kaupungilla perhepalveluissa työpareina työskenteleviä sosiaalityöntekijöitä ja sosiaaliohjaajia. Haastattelut toteutettiin työpareittain. Sosiaalityöntekijät ja ohjaajat olivat työskennelleet yhdessä aineistonkeruuhetkellä vajaan vuoden. Aineisto on kerätty osana laajempaa Tampere Praksis –tutkimusyhteistyötä.

Kysymykset käsittelevät vuonna 2015 tapahtunutta sosiaalihuoltolain uudistuksesta johtuvaa organisaatiomuutosta, työparin yhteistyötä, asiantuntijuutta sekä erilaisia mahdollisuuksia ja kehityskohtia, joita uusi työmuoto on luonut. Haastateltavat kertovat sosiaalityöntekijä-sosiaalityöntekijämallin ja sosiaalityöntekijä-sosiaaliohjaaja-mallin välisistä eroista ja siitä, miten kummankin työntekijän omaa asiantuntijuutta voidaan hyödyntää palvelutarpeen selvityksissä. Työparit arvioivat myös, millä tavalla sosiaalityöntekijän ja sosiaaliohjaajan roolit ja työnjako näkyvät työssä. Haastateltavilta kysyttiin, millaisia esteitä ja edistäviä tekijöitä heidän mielestään työparityöskentelyssä on.

Haastateltavilta ei kerätty taustatietoja.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistoyksikkötyyppi: Henkilö, Organisaatio, Ryhmä

Perusjoukko/otos: Tampereen kaupungin sosiaaliasemien työntekijät

Aineistonkeruun ajankohta: kevät 2016

Kerääjät: Tampere Praksis

Aineiston tuottajat: Tampere Praksis

Aineistonkeruun tekniikka: Kasvokkainen haastattelu, Taltiointi

Keruväline tai -ohje: Haastatteluteemat tai haastattelurunko

Aineiston ajallinen kattavuus: 2015 – 2016

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistoyksiköiden valinta: Ei-todennäköisyysotanta: harkinnanvarainen poiminta

Johtavat sosiaalityöntekijät valitsivat haastateltavat sosiaalityöntekijä-ohjaaja-työparit Tampereen kaikilta kolmelta lapsiperheiden sosiaaliasemalta perhepalveluista.

Aineiston määrä: Kuusi parihaastattelulitteraatiota txt-muodossa. Aineistoa on yhteensä 89 sivua.

1.4 Aineiston käyttö

Aineiston käytössä huomioitavaa

Aineisto on anonymisoitu aineistonkerääjän toimesta.

Julkaisut

Juusonon, Ona (2017) Työparityö perhepalveluiden palvelutarpeen arvioinnissa: Sosiaalityöntekijän ja ohjaajan asiantuntijuus. Pro gradu -tutkielma. Tampereen yliopisto, yhteiskuntatieteiden tiedekunta.

Laatunen, Jutta (2017) Ohjaajan ja sosiaalityöntekijän työparityöskentely Tampereen kaupungin perhepalveluissa. Ohjaajan osaamisen tunnistaminen ja hyödyntäminen palvelutarpeen arvioinnissa. Opinnäytetyö. Tampereen ammattikorkeakoulu, sosiaalialan koulutusohjelma.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietokanto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (D) vain luovuttajan luvalla.

Liite A

Haastattelukysymykset

FSD3169 TAMPERE PRAKSIS: SOSIAALITYÖNTEKIJÄN JA OHJAAJAN TYÖPARITYÖ PERHE-
PALVELUISSA 2016

FSD3169 FSD3169 TAMPERE PRAKSIS: COOPERATION BETWEEN SOCIAL COUNSELLOR
AND SOCIAL WORKER IN FAMILY SERVICES

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhälls-
vetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Haastattelurunko

Haastattelurunko

Teemat:

Organisaatiomuutos

Uudistuksen herättämät tunteet

Työn (uudelleen) jäsentyminen (Vaikuttiko ammatti-identiteettiin?)

Vaikutus työhön sitoutumiseen (työparityöskentelyprosessin näkökulmia)

Työparityö

Edellytykset työparityölle (Työskentelyä estävät ja edistävät tekijät työntekijätasolla)

Kokemukset arviointiprosessista (Miten eroaa sosiaalityöntekijä-sosiaalityöntekijä -mallin arvioinnista?)

Mahdollisuudet & haasteet

Vuorovaikutus työpareilla neuvotteluissa

Kehitysmahdollisuudet- ja kohdat

Asiantuntijuus

Moniammatillinen työ (Työnjako? Työn koordinointi? Verkostot?)

Asiantuntijaroolit (Miten jakautuu työskentelyssä?)

Koulutuksen merkitys (Osaaminen ja tieto?)

Professioasema sosiaalityössä

Liite 4. Haastatteluparin haastattelurunko

Haastattelurunko:

1. Mikä on ohjaajan rooli palvelutarpeen selvityksessä suhteessa sosiaalityöntekijään
 - 1.1. Millä tavoilla sosiaalityöntekijöiden ja ohjaajien työnkuvat ja roolit eroavat yleisellä tasolla toisistaan? Mistä määritykset näihin eroihin tulevat?
 - 1.2. Kuinka työtehtävät jaetaan sosiaalityöntekijän ja ohjaajan kesken
 - 1.3. Millaisia työtehtäviä ohjaajat ovat tehneet tähän mennessä?
 - 1.4. Millaisia työtehtäviä ohjaajat voisivat tehdä näiden lisäksi?
2. Mitkä ovat olleet toimivia käytäntöjä työparityöskentelyssä?
 - 2.1. Miten tieto siirtyy työparin välillä?
 - 2.2. Kuinka tiiviisti sosiaalityöntekijä ja ohjaaja työskentelevät yhdessä palvelutarpeen selvityksessä? Mitä keinoja yhdessä työskentelyyn on käytössä? Ovatko nämä keinot mielestänne käytössä tarpeeksi?
 - 2.3. Millaisissa tilanteissa työparityöskentely on sujunut erityisen hyvin? Mitä silloin tehtiin?
 - 2.4. Millaisissa tilanteissa työparityöskentelyssä on ollut haasteita? Miten työskentelyä voidaan kehittää niin, että tällaisista haasteista selvitään?
 - 2.5. Millä tavoin työntekijät voivat itse vaikuttaa työparityöskentelyn laatuun?
 - 2.6. Millä tavoin lähiesimies tai ylemmän portaalan hallinto vaikuttavat työparityöskentelyn laatuun?

Liite B

Esite tutkittaville

FSD3169 TAMPERE PRAKSIS: SOSIAALITYÖNTEKIJÄN JA OHJAAJAN TYÖPARITYÖ PERHE-
PALVELUISSA 2016

FSD3169 FSD3169 TAMPERE PRAKSIS: COOPERATION BETWEEN SOCIAL COUNSELLOR
AND SOCIAL WORKER IN FAMILY SERVICES

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Haastatteluiden esitiedot

"Hei,

Kiitos että olette osallistumassa xx.x..2016 pidettävään gradu- ja opinnäytetyöhaastatteluun. Tarkoituksenamme on saada haastatteluaineistoa liittyen perhepalveluissa toteutettavaan palvelutarpeen selvitysvaiheeseen. Tässä työvaiheessa erityisesti kiinnostuksemme kohteet ovat työparityöskentelyssä ja siinä esille tulevassa kahden eri asiantuntijuuden (AMK + yliopisto) kohtaamisessa ja kokemuksissa.

Pyytäisimmekin, että virittäytyisitte ennen haastattelua pohtimaan työparinne kanssa muutamaa asiakascasea, jossa työparityöskentelyne on ollut erityisen onnistunutta, mutta myös työparityökokemuksia joissa olette kohdanneet haasteita. Haastattelun pohjalla saatamme käyttää palvelutarpeen selvitysvaihetta näkyväksi tekevää aikajanapiirtämistä. Haastattelut tallennetaan Praksis -sopimuksen mukaisesti Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon, josta keräämme lomakkeella allekirjoituksenne ennen haastattelun alkua.

Kiitos ja nähdään haastattelussa!

Terveisin, Ona Juusonen & Jutta Laatonen"

Liite C

Aineistonäyte

FSD3169 TAMPERE PRAKSIS: SOSIAALITYÖNTEKIJÄN JA OHJAAJAN TYÖPARITYÖ PERHE-
PALVELUISSA 2016

FSD3169 FSD3169 TAMPERE PRAKSIS: COOPERATION BETWEEN SOCIAL COUNSELLOR
AND SOCIAL WORKER IN FAMILY SERVICES

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhälls-
vetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

H1: Siirrytään työparityön teemaan. Millasia edellytyksiä näätte työparityöskenetelylle elikkä mitkä tekijät voi edistää tai estää sitä työparityöskentelyä työntekijätasolla?

O: Ehkä estää on ne semmottet vanhat kaavat se on varmaan se mitä mä koen enemmän, mutta mä nään taas sen että tässä on kaikki niinkun opetellut heittäytymään ja opettelevat koska se on siinä ja se että tää moniosaaminen tässä näissä pareissa mitä täs on ja ihmisissä ni se on suunnaton mahdollisuus ja etu.

S: Kysyt siitä edistämisestä.. mä sanoisin näin, että tota, se on musta hyvä et on tosisiaan monenlaisii ihmisii ja sit, että tehdään kaikkien kanssa tässä meidänkin tiimissä ni siitä saa itellensä ja kaikkea uutta mitä kaipaa.

H2: Onks sulla mielessä jtn sellasia mahdollisia estäviä tekijöitä?

S: Kun mä nyt.. ei tuu nyt yhtää estävää, mut kun mä nyt oikeen haen mikä vois olla ni silloin kun aloitettiin ni mä mietin et meillä on erilainen työaika et viikottainen tuntimäärä on erilainen mut se oli silloin alussa mut must me ollaan kuitenkin saatu tää toimimaan ettei se ollutkaan mikään este vaik aluks ajattelin et erityöaika. Mulle ei just nyt tuu mieleen mitään estettä.

H1: Mites sitten kun aikaisemmin arviointiprosessia tehtiin sosiaalityöntekijä-sosiaalityöntekijä työparina, mutta nyt on tullut tämä ohjaaja-sosiaalityöntekijä niin millaisia kokemuksia teillä on siitä arviointiprosessissa?

S: Mä ite aattelen, että ei sil ollu niin väliä onks sil työparilla ohjaaja tai sosiaalityöntekijä nimikettä, koska me tehdään sitä asiakkaasta asiakkaan kanssa eikä meidän työssä todellakaan oo taustalla mikään kiireellisen sijoituksen arviointi siis sil tavalla. Ei lastensuojelussakaan tehty sil ajatuksella mut se lähti vähän erilaisesta ajatuksesta. Se huoli tuntu silloin .. tai se oli se lastensuojelu se "suojelu" oli se painotus siinä, mut nyt mä aattelen et me tehdään enemmän yhdessä selvitystä asiakkaan tilanteesta ja asiaks on vielä tasavertasemmassa asemassa meidän kanssa ja me työparit ollaa tasavertasii, viis siitä mikä meidän nimike on.

